

Nadleśnictwo Dynów

Program edukacji leśnej społeczeństwa na lata 2017 – 2026

Zatwierdzam:

Dyrektor Regionalny
Lasów Państwowych w Krośnie

Nadleśnictwo Dynów

Listopad 2016 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Dotychczasowa działalność Nadleśnictwa Dynów	4
2.1. Działalność edukacyjna	4
2.2. Infrastruktura	7
3. Walory edukacyjne. Charakterystyka Nadleśnictwa w kontekście prowadzonych działań edukacyjnych	8
3.1. Położenie, zaludnienie, potencjał	8
3.2. Środowisko, historia, kultura	9
3.3. Czym dziś dysponujemy? Baza edukacyjna Nadleśnictwa	10
3.4. Nasi partnerzy	12
3.5. Wydawnictwa	13
4. Ustalenia Komisji Edukacji Leśnej Społeczeństwa	14
5. Założenia do planów działalności edukacyjnej Nadleśnictwa	15
6. Kronika edukacji leśnej	17

1. Wprowadzenie.

Zadania edukacji leśnej społeczeństwa definiują i przybliżają dwa dokumenty: „Polityka Leśna Państwa” (1997 r.) oraz „Kierunki rozwoju edukacji społeczeństwa w Lasach Państwowych” (2003 r.),

Wytyczne do tworzenia Programu edukacji leśnej społeczeństwa określają, że :

Edukacja leśna społeczeństwa jest jednym z podstawowych zadań realizowanych przez Lasy Państwowe, wynikającym z założeń Polityki Leśnej Państwa i przyjętych „Kierunków rozwoju edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych”.

Stała i powszechna edukacja leśna ma na celu:

upowszechnienie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym oraz o wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarce leśnej;

podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania z wszystkich funkcji lasu

budowanie zaufania społecznego dla działalności zawodowej leśników.

Cele edukacji leśnej należy realizować w oparciu o następujące treści:

Niniejszy program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Dynów został opracowany na podstawie Zarządzenia Nr 57 Dyrektora Generalnego lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych.

W dniu 29 kwietnia 2016 roku Nadleśniczy Nadleśnictwa Dynów powołał zarządzeniem nr 3 Komisję Programu Edukacji Leśnej w Nadleśnictwie Dynów, której celem jest doradztwo i opiniowanie Programu, określającego ramy działań w zakresie edukacji leśnej na najbliższe dziesięciolecie.

2. Dotychczasowa działalność Nadleśnictwa Dynów

Nadleśnictwo prowadziło działalność edukacyjną w oparciu o Program Edukacji Leśnej opracowany na lata 2007-2016.

2.1. Działalność edukacyjna

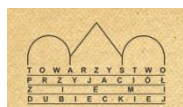
W latach 2007-2016, w zależności od zapotrzebowania szkół i innych organizacji braliśmy **udział w akcjach o zasięgu lokalnym**. Najczęściej odwiedzaliśmy szkoły w ramach Dnia Ziemi i Święta Drzewa. Organizowaliśmy akcje sprzątania świata polegającą na sprzątaniu terenów leśnych przez dzieci i młodzież.

Przeprowadzaliśmy **różnorodne konkursy** o tematyce przyrodniczo-leśnej. Wiele lat współpracowaliśmy z LKP Lasy Birczańskie w ramach organizacji konkursu wiedzy o lesie. Nadleśnictwo Dynów przeprowadziło szereg innych konkursów: wiedzy otaczającej przyrodzie (np. „Grzybobranie”,

„Wiedza o drzewach”, „Przyjaciel lasu”) fotograficznych („Mali mieszkańcy lasu”, „Jesień w lesie”) literackich („Z piórem na łowy”, komiks „Borownica 12.09.39”), plastycznych („Las źródłem życia”, „Ptaki w naszym karmniku”, „Odkryj Pogórze”, „Nie wypalaj traw”) Do kanonu naszych dorocznych konkursów wszedł autorski pomysł Nadleśnictwa na konkurs ortograficzno –przyrodniczy „Leśne Dyktando” – na dyktando przybliżające dzieciom i młodzieży tematykę leśną i przyrodniczą, który organizujemy od 2011 roku.

Zajęcia w szkołach i na ścieżkach były organizowane w zależności od zapotrzebowania poszczególnych szkół i placówek oświatowych. Zajęcia w terenie odbywały się przy sprzyjającej pogodzie, w czasie wolnym od zajęć w ramach wycieczek rekreacyjnych organizowanych przez placówki oświatowe. Były to wizyty na ścieżkach przyrodniczych Nadleśnictwa, wizyty na Zielonej Klasie w leśnictwie Szkółkarskim, na polach biwakowych Niezapominajka oraz Janicze, a także zwykłe spacerunki do lasu połączone z poznawaniem i obserwacją otaczającej przyrody. Na zajęcia do szkół leśnicy są zapraszani w ramach różnych „okazji”- dni lasu, święta drzewa, dni Ziemi, zajęć dotyczących obserwacji świata widzialnego w przedszkolu czy też poznawania poszczególnych zawodów.

Współpraca Nadleśnictwa Dynów z partnerami dotyczyła zarówno obecności leśników w różnych akcjach i działaniach innych instytucji (np. akcje „Cała Polska czyta...” Towarzystwa Przyjaciół Dynowa) jak i wielu wspólnych działań w zakresie szeroko pojętej edukacji z instytucjami takimi jak: Straż Pożarna (wspólna organizacja konkursów przeciwpożarowych), Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie (organizacja stoiska edukacyjno - promocyjnego na Dniach Pogórza Dynowskiego), Związek Gmin Turystycznych Pogórza Dynowskiego (lokalizacja tablic dydaktycznych i drobnej infrastruktury na ścieżkach przyrodniczych, wspólne konkursy) Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Dubieckiej (tworzenie ścieżki Trzy Ścieżki Tożsamości, lokalizacja stancji przy ścieżce, organizacja półmaratonu Pogórzanin), Związek Byłych Żołnierzy Zawodowych i Oficerów Rezerwy z Rzeszowa (tworzenie i organizacja konkursów związanych z Borownicą) Zespół Parków Krajobrazowych Pogórza Przemyskiego, Towarzystwo Gimnastyczne Sokół (wspólne konkursy). Na szczególną uwagę zasługuje współpraca z Miejską Biblioteką Publiczną w Dynowie, która zaowocowała szeregiem bardzo różnych i ciekawych działań: rajdami rowerowymi, wycieczkami pieszymi do obiektów Nadleśnictwa, akcjami „Ferie z Nadleśnictwem”, „Wakacje z Nadleśnictwem” oraz wspólnie realizowanym projektem artystycznym dla dzieci z Przedszkola Miejskiego w Dynowie. Stałe współpracujemy 17 placówkami oświatowymi (szkołami i przedszkolami) z terenu Dynowa i okolic.

Uczestnicy edukacji leśnej

27 % dzieci przedszkolne

29% dzieci w wieku 7-12 lat

14% młodzież gimnazjalna

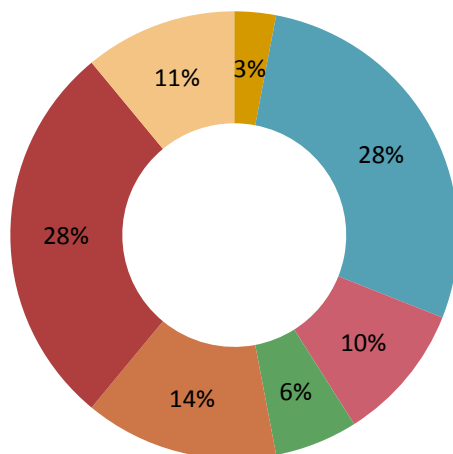

16% młodzież ponadgimnazjalna

14 % dorośli

Formy edukacji leśnej

- Zajęcia w sali edukacji leśnej
- Spotkania z leśnikiem w szkołach
- Zajęcia terenowe z przewodnikiem
- Zajęcia z leśnikiem poza szkołą - domy kultury biblioteki
- Konkursy leśne (wiedzy, plastyczne, literackie itp.)
- Akcje, imprezy edukacyjne

2.2. Infrastruktura

W latach 2007-2016, dzięki środkom własnym oraz składanym wnioskom do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie Nadleśnictwo Dynów:

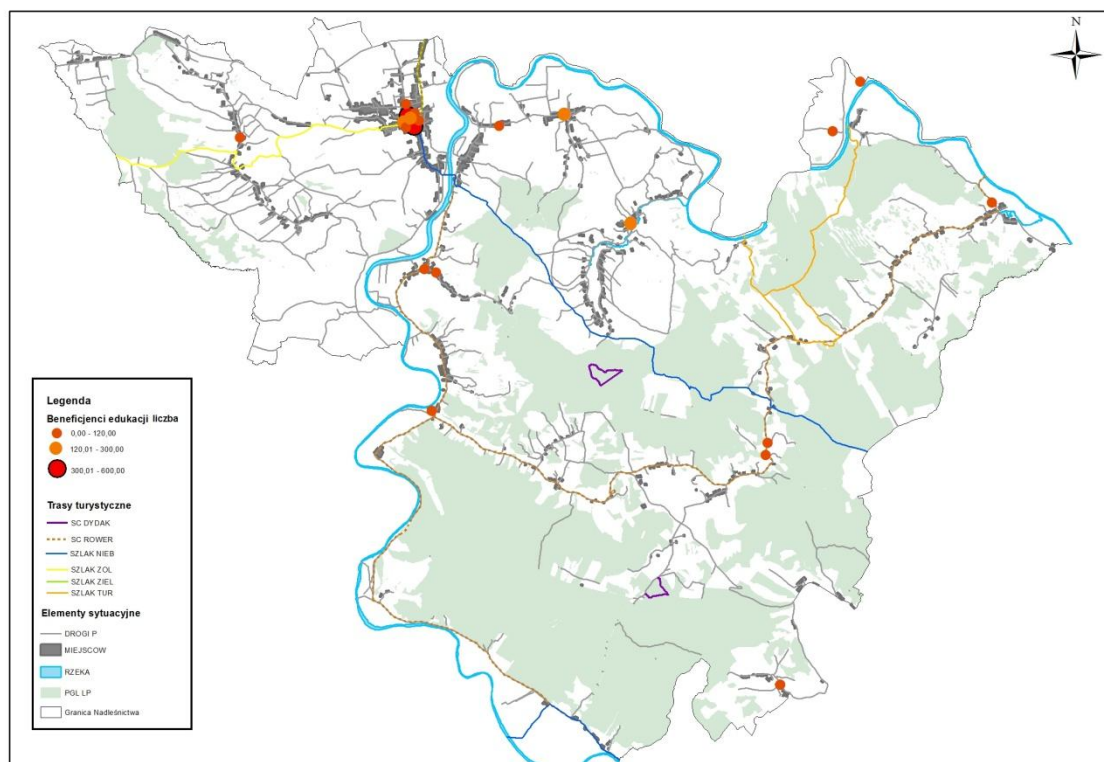
- utworzyło ścieżkę przyrodniczo-historyczną Borownica
- utworzyło i wyposażyło obiekt edukacyjny Zielona Klasa w leśnictwie Szkółkarskim
- dokonało remontów oraz zmiany tablic na ścieżce przyrodniczej Kopaniny
- wyposażyło salę edukacyjną przy Nadleśnictwie Dynów
- utworzyło parking leśny przy Zielonej Klasie
- utrzymuje dwa pola biwakowe Niezapominajka, Janicze
- utrzymuje stanicę leśną przy ścieżce "Trzy Ścieżki Tożsamości"

3. Walory edukacyjne. Charakterystyka Nadleśnictwa w kontekście prowadzonych działań edukacyjnych

3.1. Położenie, zaludnienie, potencjał

Nadleśnictwo Dynów usytuowane jest w środkowo-wschodniej części województwa podkarpackiego, na terenie trzech powiatów: brzozowskiego, przemyskiego i rzeszowskiego.

Mapa – Rozkład powierzchniowy beneficjentów edukacji leśnej na tle lasów i istniejącej infrastruktury edukacyjno-turystycznej.

Uwarunkowania terenowe Nadleśnictwa, usytuowanie osadnictwa i inne warunki sprawiają, że najczęstszymi beneficjentami edukacji są szkoły z terenu gminy Dynów. Podobnie jest z innymi organizacjami czy osobami odwiedzającymi nasze lasy w ramach spacerów pieszych, rodzinnych pikników czy organizacji aktywnego wypoczynku. Stąd też większość obiektów edukacyjnych i edukacyjno-turystycznych powinna być zlokalizowana w niedalekiej odległości od Dynowa, w pobliżu publicznych dróg dojazdowych, z miejscem na zaparkowanie samochodów.

3.2. Środowisko, historia, kultura .

Środowisko- bogactwo i różnorodność.

Uwzględniając regionalizację przyrodniczo-leśną (Zasady Hodowli Lasu z 2003 r.), lasy Nadleśnictwa położone są w jednostkach:

Kraina: Karpacka

Dzielnica: Pogórze Środkowobeskidzkiego

Mezoregion: Pogórze Ciężkowicko - Dynowskiego (zachodnia część terenu po San)

Mezoregion: Pogórze Przemyskiego (główne kompleksy leśne leżące po wschodniej stronie Sanu).

Nadleśnictwo Dynów obejmuje teren typowo podgórski, o łagodnych, kopulastych wzniesieniach, poprzecinanych licznymi jarami i dolinami potoków. Wysokość nad poziomem morza zawiera się w przedziale od 230 m (dolina Sanu) do 533 m (góra Krztów). Teren pokrywają kompleksy leśne tworzone głównie przez drzewostany sosnowe, jodłowe i bukowe. Większość powierzchni lasów Nadleśnictwa skupiona jest w dużych kompleksach (powyżej 200 ha). W składzie drzewostanów znaczący jest udział gatunków iglastych, co wynika głównie z procesu sztucznego wprowadzania w latach powojennych głównie sosny i modrzewia na użytki rolne. Na wysoki odsetek gatunków iglastych składa się również znaczny udział jodły, będącej naturalnym składnikiem tutejszych lasów. Pomimo znacznego udziału sosny drzewostany Nadleśnictwa są w przeważającej części pochodzenia naturalnego. Na tle regionu i kraju drzewostany Nadleśnictwa charakteryzują się wysokimi parametrami. Przeciętna zasobność drewna na pniu w roku 2007 wynosił tutaj 309 m³/ha, a średni wiek drzewostanów 75 lat. Uwzględniając lasy wszystkich własności, w terytorialnym zasięgu działania Nadleśnictwa lesistość wynosi 41% i jest zbliżona do lesistości województwa podkarpackiego (38,3%), natomiast znacznie wyższa od krajowej (28,8%). Na walory przyrodnicze omawianego terenu ma wpływ szeroka dolina rzeki San, która stanowi naturalną granicę pomiędzy Pogórzem Dynowskim i Pogórzem Przemyskim, jak również jest miejscem migracji ciekawych i rzadkich gatunków fauny. Lasy Nadleśnictwa spełniają szereg funkcji ochronnych, społecznych i gospodarczych. Ze względu na usytuowanie w granicach parku krajobrazowego i dwóch obszarów chronionego krajobrazu stanowią cenne przyrodniczo ogniwo wielkoobszarowych form ochrony przyrody i krajobrazu, tj.

Park Krajobrazowy Pogórze Przemyskiego

Przemysko-Dynowski Obszar Chronionego Krajobrazu

Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Pogórze Przemyskie”

Historia - trudna i ciekawa.

Lasy Nadleśnictwa Dynów przed II wojną światową należały w większości do prywatnych właścicieli ziemskich. Wiadomo z przekazów ustnych, że w okresie międzywojennym wszelkie prace leśne prowadzone były planowo i pod nadzorem odpowiednich służb leśnych. Po upaństwowieniu dekretem PKWN z dnia 12.12.1944 r. lasów prywatnej własności, na gruntach przejętych utworzono w 1945 r. Nadleśnictwo Żohatyń. W pierwszych latach powojennych, z powodu walk band UPA, Nadleśnictwo nie prowadziło prawie żadnej działalności gospodarczej. W latach 50-tych ubiegłego wieku Nadleśnictwo zmieniło swoją nazwę na Nadleśnictwo Dynów a także, na skutek zmian organizacyjnych, powiększyło swoją powierzchnię. Z uwagi na uwarunkowania historyczne i geograficzne początki działalności Nadleśnictwa Dynów nie są dobrze poznane i stanowią ciekawe pole do eksplorowania dla pasjonatów lokalnej historii.

Kultura – zabytki i żywa pamięć.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Dynów oraz w zasięgu jego działania znajduje się wiele cennych zabytków kultury, zwłaszcza obiektów sakralnych, będących pozostałością po mieszkającej tu ludności wysiedlonej po II wojnie światowej w ramach akcji „Wisła”. Swoistym świadectwem historii są resztki sadów pozostałe po istniejących tu niegdyś wsiach i osadach. Dziś stare jabłonie, grusze, śliwy i czereśnie niejednokrotnie są elementem drzewostanów oraz zadrzewień i zakrzewień, które wkroczyły na opuszczone grunty. Gdzieś tam zachowały się jeszcze piwnice, stare studnie, fundamenty oraz fragmenty murów.

Na omawianym terenie, w tym również na gruntach Nadleśnictwa, znajdują się umocnienia obronne z drugiej wojny światowej tzw. „Linii Mołotowa”, jedne z najciekawszych i największych tego typu w Europie.

3.3.Czym dziś dysponujemy? Baza edukacyjna Nadleśnictwa

Baza edukacyjna Nadleśnictwa Dynów w większości zlokalizowana jest w centralnej części Nadleśnictwa, blisko największej aglomeracji tj. miasta Dynów.

Ścieżka przyrodnicza Kopaniny - znajduje się w leśnictwie Dąbrówka. Długość ścieżki - ok. 3 km. Czas przejścia to 2-2,5 h. Ścieżka rozpoczyna się przy odkrywce geologicznej. Przedstawia główne zagadnienia leśnictwa takie jak - charakterystyka lasów Pogórza, rola mikrosiedlisk w lesie, rola martwego drewna w ekosystemie leśnym, ochrona lasu przed zwierzyną, pozyskanie drewna i wiele innych. Trasa ścieżki jest średnio trudna, w części występuje bardzo strome zejście. Nieopodal ścieżki znajduje się pole biwakowe Niezapominajka.

Ścieżka przyrodniczo-historyczna Borownica - znajduje się w leśnictwie Borownica, w miejscowości o tej samej nazwie. Długość ścieżki 1,5 km. Czas przejścia 1,5 godz. Ścieżka przedstawia bardzo ciekawą historię 17 pułku piechoty im. Ziemi Rzeszowskiej, który toczył walki o Borownicę i tu uległ rozbiciu. Pod względem przyrodniczym ścieżka przedstawia zabiegi gospodarcze prowadzone w lasach przez leśników m.in. przebudowę drzewostanów, charakterystykę siedlisk typowych dla lasów Pogórza, rolę podszytu w drzewostanie. Na początku i końcu ścieżki znajdują się pola biwakowe z miejscem na ognisko, ławkami, toaletą. Trasa ścieżki nie jest trudna, nadaje się również dla osób starszych. W pobliżu ścieżki znajduje się pomnik ku czci pomordowanych mieszkańców Borownicy oraz zabytkowy kościół.

Zielona Klasa w leśnictwie Szkółkarskim znajduje się tuż obok szkółki leśnej. Odwiedzający obiekt mogą zapoznać się z produkcją szkółkarską, zobaczyć niemal wszystkie gatunki drzew występujące w naszym regionie, poznać aspekty gospodarowania zwierzną i nauczyć się odróżniać tropy zwierząt leśnych. Na Zielonej Klasie znajduje się plac zabaw, miejsce na ognisko, wiata turystyczna oraz toaleta. Jest to najczęściej odwiedzane miejsce edukacyjne Nadleśnictwa Dynów.

Edukacyjne pole biwakowe Janicze znajduje się w miejscowości Huta Poręby w odległości ok.300 m od drogi głównej. Na polu znajdują się dwie wiaty turystyczne, miejsce na ognisko oraz tablice edukacyjne.

Pole biwakowe Niezapominajka to najstarsze pole biwakowe Nadleśnictwa. Znajduje się przy drodze wewnątrzzakładowej Dąbrówka- Żohatyn, na trasie często uczęszczanej przez mieszkańców i turystów. Na polu znajdują się tablice edukacyjne, dwie wiaty turystyczne oraz miejsce na ognisko.

Sala edukacyjna przy Nadleśnictwie obiekt powstał w latach 2013-2014. W sali, w zależności od zapotrzebowania, odbywają się zajęcia edukacyjne oraz ruchowe dla dzieci i młodzieży z okolicznych szkół oraz dla innych grup zorganizowanych. Obiekt jest wyposażony w różnego rodzaju pomoce dydaktyczne: tablice, makiety, odlewy ptaków, maskotki –leśne zwierzęta, lupy, mikroskopy, gry zespołowe i indywidualne o tematyce leśnej, materiały do prac plastycznych, ciekawe i różnorodne elementy służące zabawom zręcznościowym i ruchowym. Pozwala to tworzyć różnorodną i ciekawą ofertę edukacyjną Nadleśnictwa, z której często i chętnie korzystają szkoły, biblioteki i inne instytucje.

Obiekty edukacji przyrodniczej innych podmiotów znajdujące się na terenie Nadleśnictwa:

Trzy ścieżki tożsamości – trasa zaprojektowana i utrzymywana przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Dubieckiej. Cała ścieżka ma długość 23 km i wiedzie przez tereny Nadleśnictw Dynów i Kańczuga. Na terenie Nadleśnictwa

Dynów trasa jest usytuowana w leśnictwach Wybrzeże i Piątkowa. W leśnictwie Wybrzeże na trasie ścieżki znajduje się utrzymywana przez Nadleśnictwo stacja leśna z wiatą, miejscem na ognisko i tablicami edukacyjnymi.

3.4. Nasi partnerzy

I. Placówki oświatowe

1. Liceum Ogólnokształcące w Dynowie
2. Zespół Szkół Zawodowych w Dynowie
3. Zespół Szkół w Dynowie
4. Zespół Szkół w Łubnie
5. Zespół Szkół w Pawłokomie
6. Zespół Szkół w Dylągowej
7. Zespół Szkół w Warze
8. Zespół Szkół w Bachórze
9. Zespół Szkół w Nozdrzu
10. Szkoła Podstawowa w Siedliskach
11. Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Żohatynie
12. Szkoła Podstawowa w Lipie
13. Szkoła Podstawowa w Iskani
14. Szkoła Podstawowa w Bachórcu
15. Szkoła Podstawowa w Dąbrówce Starzeńskiej
16. Przedszkole Samorządowe w Dubiecku
17. Przedszkole Miejskie w Dynowie

II. Inne instytucje

1. Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu
2. Towarzystwo Przyjaciół Dynowa
3. Towarzystwo Przyjaciół Dąbrówki Starzeńskiej
4. Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Dubieckiej
5. Związek Gmin Turystycznych Pogórza Dynowskiego
6. Miejski Ośrodek Kultury w Dynowie
7. Miejska Biblioteka Publiczna w Dynowie
8. Stowarzyszenie Wspólne Dobro
9. Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Szkół Zawodowych w Dynowie
10. Stowarzyszenie Aktywny Dynów
11. Towarzystwo Gimnastyczne Sokół w Dynowie
12. Państwowa Straż Pożarna w Dynowie
13. Ochotnicza Straż Pożarna w Dynowie

III. Media

1. Dynowinka – kwartalnik wydawany przez Towarzystwo Przyjaciół Dynowa
2. Prasa lokalna – dzienniki Super Nowości, Życie Podkarpackie
3. Prasa leśna – Głos Lasu, Las Polski
4. Radio Rzeszów
5. Telewizja Rzeszów

3.5. Wydawnictwa

Wydawnictwa własne:

- Folder informacyjny „Borownica” – folder wydany w roku 2007 w związku z utworzeniem ścieżki w Borownicy, nakład wyczerpany.
- Folder „Obiekty edukacji leśnej w Nadleśnictwie Dynów” – wydany w 2011 roku w ramach dotacji Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie, nakład wyczerpany.
- Folder „Nadleśnictwo Dynów” Wydawnictwo Włodzimierz Łapiński, Bryzgiel 2011 r.
- Album „Przyroda i Leśnictwo Podkarpacia w Zasięgu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie”, Wydawnictwo Włodzimierz Łapiński, Bryzgiel 2012 r.
- Folder „Nadleśnictwo Dynów” – wydany w roku 2013. Opisuje wieloaspektową gospodarkę leśną prowadzoną przez dynowskich leśników, wyjaśnia zabiegi przeprowadzane w lesie a także akcentuje rolę drewna jako surowca przyjaznego środowisku o wielu zastosowaniach. Folder w wersji internetowej znajduje się na stronie Nadleśnictwa. Jest również dystrybuowany drogą tradycyjną.

Wydawnictwa partnerów, lokalna prasa

- Folder informacyjny „Trzy ścieżki Tożsamości” wydany przez Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Dubieckiej w 2007 r.
- Folder „Związek Gmin Turystycznych Pogórza Dynowskiego” wydany przez Związek Gmin Turystycznych Pogórza Dynowskiego, Dynów 2008 r.
- Album „Siedlisko Dylągowa Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000” pod redakcją Małgorzaty i Leszka Bujoczek, Marii Pyrdy, RS Druk 2009 r.
- Przewodnik z mapami „Doliną Sanu, Rowerowa Trasa Przyrodniczo-Edukacyjno -Turystyczna” wydany przez Związek Gmin Turystycznych Pogórza Dynowskiego, Dynów-Lublin 2012 r.
- „Przewodnik turystyczny po Mieście Dynowie i Gminie Dynów”, opracowany na zlecenie Urzędu Miejskiego w Dynowie i Urzędu Gminy w Dynowie, Wydawnictwo LoboSoft II sp z o.o
- Okazjonalne dodatki w kwartalniku Dynowinka dotyczące konkursów czy wydarzeń edukacyjnych w Nadleśnictwie Dynów

4. Ustalenia Komisji Edukacji Leśnej Społeczeństwa

I posiedzenie Komisji edukacji Leśnej odbyło się dnia 15 czerwca 2016 roku. Podczas posiedzenia Komisja sformułowała następujące wnioski:

- 1) Należy rozważyć możliwość choć częściowego udostępnienia obiektów edukacji osobom niepełnosprawnym ruchowo lub o ograniczonej sprawności, zwłaszcza na Zielonej Klasie oraz przy ścieżce w Borownica.
- 2) Z uwagi na specyfikę położenia ścieżki Kopaniny, ze względu na brak dojazdu drogą publiczną, wydaje się celowe utworzenie nowej ścieżki na terenie leśnictwa Szkółkarskiego które w połączeniu Zieloną Klasą i miejscem parkingowym stworzy kompleksowe miejsce edukacji i rekreacji dla szkół czy innych grup.
- 3) Komisja sugeruje podjęcie współpracy z grupami osób uprawiających aktywny wypoczynek w celu zaprojektowania i wytyczenia tras biegowych, tras nordic walking, a także wytypowanie rodzinnych tras rowerowych z dodatkowymi atrakcjami (tzw. questy, geocaching itp.)
- 4) Zaleca się podjęcie współpracy z grupami pszczelarzy i aktywną promocję pszczoły jako naturalnego i niezwykle pożytecznego elementu środowiska leśnego. Współpraca może polegać na tworzeniu elementów ogrodów dla pszczół, tworzeniu barci w lesie, działaniach edukacyjnych akcentujących rolę pszczół w środowisku.
- 5) Proponuje się wykorzystać umocnienia obronne Linii Mołotowa poprzez ich odkrzaczenie i uporządkowanie terenu i udostępnienie ich zwiedzającym.
- 6) Celowe wydaje się urozmaicenie oferty edukacyjnej Nadleśnictwa o gry terenowe, akcje typu biwak, nocne szukanie zwierząt etc)
- 7) W zakresie nowych wydawnictw komisja proponuje rozważenie wydania mapy Nadleśnictwa Dynów ze wskazaniem interesujących miejsc oraz wzbogacenie folderu Nadleśnictwa Dynów o multimedialne treści.
- 8) Komisja wnioskuje o zaakcentowanie w edukacji leśnej roli lasu jako naturalnego miejsca retencjonowania wody i występowania mikrosiedlisk związanych ze środowiskiem wodnym.

Protokół z posiedzenia Komisji znajduje się w załączniku do niniejszego programu.

5. Założenia do planów działalności edukacyjnej Nadleśnictwa

Misja :

pokazać społeczeństwu zagospodarowany, wielofunkcyjny, zdrowy i zróżnicowany las, w którym jest miejsce na cenne wartości przyrodnicze, pracę ludzi, pozyskanie drewna i wypoczynek różnych grup społecznych

Cele:

podnoszenie wiedzy społeczeństwa dotyczącej istoty zrównoważonej gospodarki leśnej.

budowanie świadomości potrzeby racjonalnego użytkowania lasu.

promowanie drewna jako surowca przyjaznego środowisku o wielorakich zastosowaniach.

kreowanie postrzegania lasu jako złożonego i cennego ekosystemu ale także jako miejsca pracy wypoczynku i rekreacji dla wielu grup społecznych, osadzonego w kontekście kulturowym i społecznym regionu.

Zadania:

Polepszanie infrastruktury edukacyjnej
(bieżące remonty, udostępnianie miejsc grupom o ograniczonej sprawności, tworzenie nowych miejsc dostosowanych do realizacji celów działań edukacyjnych)

Współpraca z instytucjami, organizacjami i grupami społecznymi zaangażowanymi zarówno w odbiór działań edukacyjnych jak i tworzenie projektów noszących treści edukacyjne

Tworzenie formuł edukacji przyrodniczej zachęcających uczestników do podejmowania refleksji na temat zrównoważonej gospodarki leśnej

Udostępnianie treści edukacyjnych społeczeństwu poprzez wydawnictwa własne Nadleśnictwa oraz wydawnictwa w lokalnej prasie a także różnego rodzaju akcje promocyjno-edukacyjne

6. Kronika działalności edukacyjnej Nadleśnictwa

Kronika zawiera kopie rocznych sprawozdań z działalności edukacyjnej obejmujące:

1. Formy edukacji i frekwencja osób korzystających (tab.1)
2. Podmioty współpracujące w zakresie edukacji (tab.2)
3. Pracownicy nadleśnictwa prowadzący edukację (tab.3)
4. Podsumowanie – komentarz do działalności edukacyjnej w danym roku

Tabela 1. Formy edukacji leśnej realizowane przez nadleśnictwo i frekwencja w roku

Forma edukacji ¹⁾	Ogółem:		w tym:				
	liczba zajęć	liczba uczestników	dzieci przedszkolne	dzieci szkół podstawowych	młodzież szkół gimnazjalnych	młodzież szkół średnich	dorośli
Lekcje terenowe, w tym na leśnej ścieżce edukacyjnej							
Spotkania z leśnikiem w szkołach							
Prelekcje, pogadanki, wykłady (poza szkołą)							
Konkursy							
Akcje, imprezy okolicznościowe							
Wystawy							
Inne formy:							
a)							
b)							
c)							
...							

Tabela 2. Podmioty współpracujące w zakresie edukacji w roku

Podmioty współpracujące	Liczba jednostek	Liczba wspólnych imprez, konferencji, konkursów, warsztatów, akcji itd.
Szkoły		
Ośrodki Edukacji Ekologicznej		
Parki krajobrazowe, narodowe		
Domy Kultury, muzea		
Organizacje pozarządowe		
Media:		
prasa		
radio		
telewizja		
Kościół		
Podmioty zagraniczne		
Inne:		
a)		
b)		
c)		

Tabela 3. Pracownicy nadleśnictwa prowadzący edukację leśną w roku

Lp.	Stanowisko służbowe	Wykształcenie	Staż pracy w Lasach Państwowych
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			